

Sygnatura akt XI GC 326/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 13 września 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie XI Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Jakub Idziorek

Protokolant: Wiktoria Skulska

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2016 r. w Szczecinie

sprawy z powództwa Hurtowni (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko Miejskiemu Przedsiębiorstwu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

- o zapłatę

I. zasądza od Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda Hurtowni (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 3757,07 zł (trzy tysiące siedemset pięćdziesiąt siedem zł siedem gr) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 13 września 2016 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu.

Sygn. akt XI GC 326/16

UZASADNIENIE

W dniu 3 lutego 2016 r. powódka Hurtownia (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwoty 7514,15 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 12 listopada 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazano, że strony w dniu 8 czerwca 2015 roku zawarły umowę sprzedaży i dostawy materiałów budowlanych na kwotę 38752,38 zł, zgodnie z którą powódka miała sprzedać i dostarczyć materiały do 25 czerwca 2015 r., a za niedotrzymanie terminu dostawy przewidziano karę umowną w wysokości 0,5% maksymalnej wartości zamówienia brutto za każdy dzień zwłoki. Powódka spóźniła się z dostawą, przy czym spóźnienie pierwszej partii wynosiło 1 dzień, 2 partii – 5 dni, 3 partii – 8 dni. Ostatecznie pozwana naliczyła karę umowną w wysokości 10463,04 zł, z czego powódka uznała 2617,96 zł i dochodzi w niniejszej sprawie różnicy między tymi kwotami. Zdaniem powódki jej świadczenie było podzielne, stąd kara umowna powinna być obliczana od wartości niedostarczonych materiałów, a nadto że jest rażąco wygórowana – stanowi 28% wartości zamówienia i jest niewspółmierna ze względu na zakres i czas trwania naruszenia

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazano, że termin dostawy towarów z góry był powódce znany, i że ostatecznie kontrakt zrealizowano 21 sierpnia 2015 r.. Umowa podpisana została po przeprowadzeniu procedury przetargowej, gdzie powódka mogła ocenić swoje możliwości realizacji kontraktu. Wskazał też że kara umowna zgodnie z treścią § 3 ust. 2 umowy liczona jest od maksymalnej wartości zamówienia brutto, a nie od niezrealizowanej części dostaw. Wskazał, że pozwany był zainteresowany tylko całościowym wykonaniem zamówienia, a kara umowna ma za zadanie zrehabilitować wszelkie niedogodności związane z

naruszeniem umowy. Wskazał też że zamówione materiały miały pozwanej służyć do prowadzenia bieżących remontów oraz na wypadek usuwania awarii sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Pozwana spółka musi dysponować zapasem materiałów na wypadek pilnej potrzeby, stąd niezwykle istotne było uzupełnienie braków magazynowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana w dniu 14 maja 2015 r. przesłała powódce specyfikację istotnych warunków zamówienia i zaprosiła do złożenia oferty cenowej na materiały wodociągowe. Powódka przetarg wygrała i w dniu 8 czerwca 2015 r. strony podpisały umowę o sprzedaż i dostawę materiałów wodociągowych – m.in. rur, opasek naprawczych i złączek. Wartość zamówionych towarów wyniosła 38752,38 zł brutto. Ustalono termin dostawy na 14 dni od daty podpisania umowy. Zgodnie z § 4 ust. 1 lit. a umowy wykonawca zapłaci zamawiającemu karę umowną za niedotrzymanie terminu dostawy 0,5% maksymalnej wartości zamówienia brutto, za każdy dzień zwłoki.

Dowód:

umowa k. 23-26, dokumenty WZ i list przewozowy k. 27-28, SIWZ k. 60-74, regulamin udzielania zamówień k. 75-94

Realizacja umowy przebiegała partiami i z opóźnieniem. Pierwsza dostawa obejmowała materiały o wartości 12296,31 zł i zrealizowano ją dzień po terminie, druga dostawa o wartości 7872 zł – 6 dni po terminie, trzecia o wartości 5800,68 zł 12 dni po terminie, następnie była dostawa zwrócona, wreszcie w 34 dni po terminie dostarczono materiały o wartości 9912,57 zł i ostatnia dostawa materiałów o wartości 779,82 zł nastąpiła w dniu 18 sierpnia 2015 roku – 54 dni po terminie. Ostatecznie w trakcie dostaw strony uzgodniły mniejszą ilość rur F. – do pełnych jednostek handlowych, co zmniejszyło ogólna wartość dostarczonych materiałów do kwoty 37177,98 zł

Bezsporne

Pozwana zamówione materiały przeznaczyła na uzupełnienie zapasów magazynowych, używanych w razie potrzeby remontu lub usunięcia awarii.

Bezsporne.

W związku z opóźnieniem w dostawach pozwana wystawiła w dniu 18 sierpnia 2015 roku notę obciążeniową na kwotę 10463,04 zł, którą wyliczyła jako 28% (54 x 0,5%) liczone od kwoty 38752,38 zł. Pismem z dnia 16 września 2015 r. pozwana wniosła uchylenie noty, na co pozwana się nie zgodziła. Pozwana zaakceptowała kare do wysokości 2617,96 zł i w dniu 3 listopada 2015 r. wezwała do zapłaty kwoty 7845,08 zł.

Bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione w połowie.

Stan faktyczny w sprawie w zasadzie był bezsporny. Spór toczył się na linii ustalenia podstawy do obliczenia kary umownej oraz czy jest ona rażąco wygórowana. Niesporne między stronami było, że pozwana opóźniła się w dostawie zamówionych towarów i ostatnia partia przesłana została 54 dni po terminie.

Odnosząc się do samej podstawy obliczenia kary umownej, to zapis umowny nie pozostawia w tym zakresie wątpliwości - zgodnie z § 4 ust. 1 lit. a wykonawca zapłaci zamawiającemu karę umowną za niedotrzymanie terminu dostawy 0,5% maksymalnej wartości zamówienia brutto, za każdy dzień zwłoki. Dzienna stawka kary liczona jest od maksymalnej wartości zamówienia brutto i brak podstaw do liczenia jej od części niezrealizowanych dostaw.

Zgodnie z art. 484 §§ 1 i 2 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. (...) Jeżeli

zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Kara umowna może być „rażąco wygórowana” już w chwili jej zastrzegania lub stać się taką w następstwie późniejszych okoliczności, do których można przykładowo zaliczyć to, że szkoda wierzyciela jest znikoma, skutkiem czego zachodzi rażąca dysproporcja pomiędzy jej wysokością a wysokością należnej kary (por. uzasadnienie wyroku SN z 14 lipca 1976 r., I CR 221/76). Wobec zajęcia przez Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów SN z dnia 6 listopada 2003 r. (III CZP 61/03) stanowiska, że kara umowna należy się także w wypadku nieponiesienia przez wierzyciela szkody, należy przyjąć, iż w takim wypadku dłużnik może żądać jej zmniejszenia, argumentując, że jest ona rażąco wygórowana. Jeżeli u podstaw odpowiedzialności dłużnika tkwi wina, to wówczas jej stopień może stanowić kryterium przy ocenie potrzeby zastosowania § 2 art. 484 (uzasadnienie wyroku SN z 27 stycznia 1972 r., I CR 458/71, OSNCP 1972/9/160). O rażąco wygórowanej karze można też przykładowo mówić w sytuacji, gdy jest ona równa bądź zbliżona do wysokości wykonanego z opóźnieniem zobowiązania, w związku z którym ją przewidziano (wyrok SN z 20 maja 1980 r., I CR 229/80, OSNCP 1980/12/243).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy, Sąd w części uznał argumenty strony powodowej za rażącym wygórowaniem kary umownej. Biorąc pod uwagę że w tym konkretnym przypadku towar przeznaczono na uzupełnienie braków magazynowych i brak danych aby w okresie opóźnienia w dostawie jakiegokolwiek towaru z tego powodu nie mogły być przeprowadzone (czyli w istocie towar leżał w magazynie), kara umowna w wysokości 28% wartości zamówienia jest zbyt wysoka. Kolejno zwraca uwagę że zdecydowana większość dostaw została zrealizowana z opóźnieniem do 34 dni, jedynie ostatnie partie o stosunkowo niewielkiej wartości 779,82 zł dotarła 54 dni po terminie. Kolejnym argumentem jest zastosowanie do obliczenia kary umownej maksymalnej wartości zamówienia brutto, podczas gdy strony w trakcie realizowania kontraktu zgodnie ograniczyły wartość dostaw do kwoty 37177,98 zł, co powoduje że kara umowna która wiąże się z niezrealizowaniem umowy, w niewielkiej części – ale jednak – od tej umowy się odrywa, gdyż bazą do naliczania kary umownej staje się kwota niezwiązana z wartością kontraktu.

Przeciwko uwzględnieniu całości powództwa przemawia fakt, że powód w ramach procedury przetargowej miał świadomość że taka kara umowna będzie wprowadzona do umowy i umowę taką podpisał.

W tej sytuacji Sąd uwzględnił powództwo w połowie. Biorąc pod uwagę, że wyrok sądu miarkujący karę umowną ma charakter konstytutywny (por. wyrok SN z 23 maja 2013 r. w sprawie IV CSK 644/12), odsetki zasądzono od dnia wyrokowania.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)